

Sygn. akt III KK 182/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Piotr Mirek

Protokolant Dorota Szczerbiak

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 30 czerwca 2020 r.

w sprawie **M. P.**

skazanego za popełnienie przestępstw z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw.

z art. 64 § 1 k.k. i innych,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na korzyść skazanego,

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w B. ,

z dnia 30 listopada 2015 r., sygn. akt II K (...)

**uchyła zaskarżony wyrok zaoczny i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

M. P. wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 listopada 2015 r., sygn. akt II K (...), został skazany:

1. za ciąg dwóch przestępstw wyczerpujących znamiona art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za który przy zastosowaniu art.

- 91 § 1 k.k. wymierzono mu karę 2 lat pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 10 zł każda oraz
2. za ciąg trzech przestępstw wyczerpujących znamiona art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k., za który przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzono mu karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych po 10 zł każda.

Sąd połączył kary jednostkowe i wymierzył kary łączne 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny 150 stawek dziennych po 10 złotych każda oraz zobowiązał do naprawienia szkody w trybie art. 46 § 1 k.k.

Wyrok ten nie został zaskarżony przez strony i uprawomocnił się wobec M.P. w dniu 30 grudnia 2015 r.

Kasację od wyroku Sądu Rejonowego w B. wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżając go w całości na korzyść M. P. zarzucił:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 6 k.p.k., art. 139 § 1 k.p.k. i art. 479 § 1 k.p.k., w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r., polegające na wadliwym uznaniu, że awizowane i niepodjęte w terminie wezwanie oskarżonego do stawienia na rozprawę wyznaczoną w dniu 26 listopada 2015 r., wysłane na wskazany przez M. P. adres stałego zameldowania zostało mu prawidłowo doręczone i że zaistniały tym samym warunki do rozpoznania sprawy pod jego nieobecność, a następnie wydania wyroku zaocznego, w sytuacji gdy niestawienie oskarżonego na rozprawie nie było zależne od niego, gdyż przebywał on w tym czasie, od dnia 25 sierpnia 2015 r., w zakładzie karnym, co w konsekwencji pozbawiło go prawa do obrony”.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku zaocznego w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w B. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Prokuratora Generalnego wniesiona na korzyść skazanego M. P., jako zasadna w stopniu oczywistym, podlegała rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Zgodzić się bowiem należy z argumentami zawartymi w uzasadnieniu kasacji, że zaskarżony wyrok zapadł z rażącą oraz posiadającą istotny wpływ na jego treść obrazą przepisów prawa karnego procesowego, wskazanych w zarzucie kasacji.

Postępowanie sądowe w niniejszej sprawie, zainicjowane zostało aktem oskarżenia wniesionym do Sądu w dniu 28 maja 2015 r. i było prowadzone w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania karnego w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 23 września 2013 r. o zmianie ustawy-Kodeks karny i innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247 ze zm.), która weszła w życie w dniu 1 lipca 2015 r. Zgodnie z zamieszczonymi w tej ustawie przepisami przejściowymi, w tym art. 32 i art. 38, dochodzenie, śledztwo albo postępowanie sądowe wszczęte lub prowadzone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy jest prowadzone nadal w dotychczasowej formie lub trybie i mają do niego zastosowanie przepisy szczególne dotyczące tej formy lub trybu postępowania w brzmieniu dotychczasowym.

Przepisy Rozdziału 51 Kodeksu postępowania karnego do dnia 1 lipca 2015 r. przewidywały możliwość rozpoznania sprawy przed Sądem w trybie szczególnym, uproszczonym. Zgodnie z brzmieniem art. 479 § 1 k.p.k. sprzed nowelizacji, jeśli oskarżony, któremu doręczono wezwanie, nie stawiał się na rozprawę główną, sąd mógł prowadzić postępowanie bez jego udziału, a jeżeli nie stawiał się również obrońca – wydać wyrok zaoczny. Orzekanie wyrokiem zaocznym było więc wykluczone w sytuacji, gdy nie powiadomiono lub nieprawidłowo powiadomiono oskarżonego lub jego obrońcę i to stało się powodem ich niestawiennictwa.

Jak wynika z akt przedmiotowej sprawy oskarżony M. P. nie był w przedmiotowym postępowaniu reprezentowany przez obrońcę. Zarządzeniem z dnia 13 października 2015 r., Sąd Rejonowy wyznaczył na dzień 26 listopada 2015 r. termin rozprawy, na który zostało wystawione wezwanie dla tego oskarżonego, na podany przez niego adres. Wezwanie dla oskarżonego M. P. było dwukrotnie awizowane i wróciło z adnotacją o jego nie podjęciu w terminie. Jak wynika z protokołu rozprawy, oskarżony nie stawiał się na jej termin, a Sąd Rejonowy stwierdzając, że oskarżony prawidłowo wezwany na termin rozprawy nie stawiał się i nie usprawiedliwił swojej nieobecności, postanowił na mocy art. 479 § 1 k.p.k. rozpoznać przedmiotową sprawę pod nieobecność M. P. oraz wydać wyrok zaoczny. Sąd Rejonowy uznał bowiem wysłane oskarżonemu wezwanie za skuteczne doręczone zakładając, że zostały spełnione warunki wskazane w art. 139 § 1 k.p.k. Zauważyć jednak należy, że M. P., co wynika z wydruku z sytemu NOE-SAD, od dnia 25 sierpnia 2015 r. przebywał w Zakładzie Karnym w B., o czyn orzekający Sąd nie wiedział. W tej sytuacji procesowej, zastosowanie art. 139 § 1 k.p.k. było rażąco niezasadne, skoro przymusowego osadzenia oskarżonego w areszcie, w związku z jego tymczasowym aresztowaniem w innej sprawie, czy koniecznością odbycia orzeczonej w niej kary, nie można utożsamiać ze „zmianą miejsca zamieszkania lub pobytu” stanowiącą następstwo jego własnej, nieprzymuszonej decyzji, a tylko do takich sytuacji odnosi się przepis art. 139 § 1 k.p.k. (wyroki Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2012 r., V KK 59/12, Lex nr 1243115, z dnia 6 czerwca 2013 r., III KK 179/13, Lex nr 1317938).

Sąd Rejonowy rażąco naruszył więc przepis art. 139 § 1 k.p.k., a w konsekwencji także normę art. 479 § 1 k.p.k., która warunkuje możliwość wydania wyroku zaocznego w postępowaniu uproszczonym od prawidłowego powiadomienia oskarżonego o rozprawie. Wskazane uchybienia skutkowały

także oczywistym naruszeniem prawa tego oskarżonego do obrony, gwarantowanym mu mocą art. 6 k.p.k.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w wyroku.